

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XII. De vtilitatibus quas elicit anima separando à se Imaginatiuas apprehensiones. Respondetur etiam cuidam obiectioni, & quædam differentia, quæ inter apprehensiones imaginarias naturales, & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

ginatina prædictas formas, & rerum, quæ illi supernaturaliter conferuntur imagines, retinere & asseruare: præsertim si illas tanquam Diuinæ vnionis mediū assumere velit. Facillimum enim est de Essentia sublimitateque Dei minus digne & alte iudicare, quā incomprehensibilitati eius cōueniens sit. Quamuis enim ratio, ac iudicium nō eliciat expressum conceptum, Deum esse similem alicui illarum rerum; nihilo secius tamen ipsa met apprehensionum illarum magnipensio efficit, vt anima non adeo excelsè iudicet, sentiatque de Deo sicut fides docet, quæ Deum proponit nobis incomparabilem, & incomprehensibilem. Præterquam quod enim totum, quod hic anima in creatura reponit, à Deo aufert, naturaliter intimis eius media æstimatione rerum illarum apprehensibilem, sit quasi quædam cōparatio illarum cum Deo, quæ non permittit iudicare vel sentire de Deo adeo excelsè sicut deberet. Nam sicuti dictum est, vniuersæ creaturæ, siue terrenæ siue cœlestes; & vniuersæ formæ, & imagines distinctæ naturales & supernaturales, quæ potentijs obijci possant, etiam si sublimitatæ illæ sint; nullam cōparationem aut proportionem cum esse Diuino habent: ipse siquidem nulli generi aut speciei subest. Anima autem in hac vita incapax est clarè, distincteque recipiendi nisi illud, quod aliquo genere vel specie comprehenditur. Idcirco enim S. Ioannes dicit.

Ioan. 1. 18.

Deum nemo vidit vnquam: Et Isaias ait, in cor

Isa. 64. 4.

Oculus non vidit Deum absque te, quæ praparasisti

Exod. 33.

20.

expectantibus te. Mosis quoque dixit Dominus: Non enim videbit me homo, & viuet. Qui

NOTA.

ergo implet & occupat metrioriam, & reliquas animæ potencias rebus illis, quas ipsæ comprehendere possunt; Deum magnipendere nequit, nec de illo vt par esset

sentire. Explicemus hoc vili quadam cōparatione: manifestū est quod quo aliquis pluris fecerit famulos Regis, pluraque eorum consideratione occupauerit, minoris pro eo tempore Regem facturum, minusque maiestatem ipsius contemplanturum; licet enim appreciatio hæc formaliter & distinctè in intellectu non reperitur, in ipso tamen opere, seu actu reperitur: quod enim plus famulis tribuit, eò amplius eorum Domino subtrahit, & tunc temporis nequaquam is de Rege excelsè sentiret, siquidem famuli aliquid viderentur ei, præsentē Rege. Eodem modo euenit animæ cum Deo suo, quando dictas res magnipendit. Quamuis cōparatio hæc sit admodum vilis: nam (sicuti diximus) Deus diuersæ & alterius essentiz est ab omnibus suis creaturis, qua in immensum vnuerfas illas excedit. Quamobrem vnuerfas illas præterire oportet, in nullaque illarum forma debet anima oculos defigere, vt illos ad Deum collimare valeat per fidem & spem perfectam. Vnde illi, qui non modo magnificiunt apprehensiones illas, sed etiam Deum alicuiusmodi arbitrantur similem, earumque præsidio se ad vnionem cum Deo tendere posse opinantur, in graui iam versantur errore, nec tantopere fidei lumine in intellectu vtantur; quo medio hæc potentia Deo copulatur: sed neque in ipsi sublimitate incrementa capient, cuius interuentu (sicuti diximus) memoria Deo coniungitur, quod fieri debet, ab omni imaginaria se ipsam separando.

CAPVT XII.

De vtilitatibus, quas elicit anima separando à se imaginarijs apprehensionibus. Respondetur etiam cuidam obiectioni, & quædam differentia, qua inter apprehensiones imaginarias naturales, & supernaturales reperitur, demonstratur.

Com-

Fides proponit nobis Deum incomparabilem, & incomprehensibilem.

Commoda & vtilitates, quæ in euacuanda ab Imaginarijs formis imaginatiua reperiuntur, satis liquido ex quinque iam recensitis damnis constant, quæ in animam, si illas amplecti retine- reque voluerit, deriuantur, sicut etiam de naturalibus formis ante monuimus. Verum præter dicta commoda suppetunt alia vtilitates ad requiem ac tranquillita- tem spiritus admodum cõferentes. Nam vt præteream naturaliter quiete hac spi- ritum frui, quamdiu ab imaginibus & formis liber est, immunis quoq; est à cura & sollicitudine inuestigandi, an bonæ sint, vel malæ, & qualiter sese gerere de- beat in vtrisque; insuper sit liber à labo- re & temporis iactura quam subire oportet, cum spiritualibus magistris; requi- rendo ab eis, vt bonæ sint an malæ, istius vel alterius generis decernant, nihil enim istorum nosse oportet, cum nulli re- rum istarum inniti ac inhætere debeat, sed illas in sensu explicato abnegare. At- que hac ratione tempus viresque animæ quas in hisce rebus cõsumere debebat, in alio meliori & vtiliori exercitio occupa- re potest, nempe in exercitio voluntatis erga Deum, & in studio quærendi nu- ditatem & paupertatem spiritualem, & sensitiuam; quæ consistit in seria volunta- te, ac deliberatione omni adminiculo & fulcramento consolatorio, & apprehensio, tam interiori quam exteriori ca- rendi, Quæ omnia egregiè exercentur, si optet & conetur sese ab istis formis auellere, siquidem tam ingens inde com- modum consequetur, ac est Deo vicino- rem fieri, qui omni imagine, forma ac figura caret, idque eo amplius obti- nebit, quo magis se ab vniuersis for- mis, imaginibus & figuris abalienaue- rit.

Verum fortasse obijcies, cur igitur plurimum spiritualium consilium est, vt studeant & conentur animæ, in suam conuerrere vtilitatem communicationes sentimentaque Diuina: & vt cupiant ali- quid à Deo recipere, quo sic habere pos- sint quod illi offerant, nisi enim ipse no- bis dederit, nihil illi retribuemus. Præ- terea S. Paulum dicere. *Spiritum nolite ex- tingueret. Et ipse um spõs: Pone me vt signa- culum super cor tuum, vt signaculum super bra- chium tuum. quæ res apprehensionē aliquam significant.* Omnia autem hæc (secundum superius allatam doctrinam) tantum ab- est vt sint desideranda & requirenda, sed etiam si offerantur & præbeantur à Deo, sint respuenda & reiicienda. Nemini autem ambigere licet, quod quoniam Deus ea largitur, ob finem optimum hoc faciat, bonumque ac salutarem effectum sortiantur. Nec debere nos margaritas repudiare. Quin potius genus quoddam esse superbiz, res Diuinas admittere nol- le, quasi sine illis nobis ipsis sufficientes esse possimus.

Vt obiectionis huius nodum dissol- uamus, consideranda præ oculisque ha- benda sunt ea, quæ capite decimo quinto & Decimo sexto Libri Secundi dicta sunt, quibus locis magna ex parte dubitatio- ni huic satis factum est. Dicitur quip- pe ibi est bonum seu commodum, quod ex supernaturalibus apprehensionibus in Animam redundat, quando illæ à Deo proueniunt, passiuè confert- ri efficique in Anima, tunc cum sensi- bus repræsentantur, absque eo quod potentiz aliquid ad hoc operatione sua conferant. Quare non est necesse vt voluntas actum admittendi illas eliciat. Nam (sicut etiam diximus) si tunc voluerit anima iuxta aptitudinē potentiarum sua- rum

Magni momenti dubiū pro- penitur ad libri huius doctrinam clarities intelligendam.

1. The sal. 5. 19. 8. 6.

Dubiū pro- pōsi resolu- tio:

B.

Iohannis
de CruceOpera
Mystica

NVI

124

rum cooperari, potius operatione sua naturali & vili impediet supernaturalia, quæ per apprehensiones istas tunc in ea operatur Deus, quam vtilitatem aliquam operationis suæ percipiet; Quin potius quem admodum passiuè confertur animæ apprehensionum illarum imaginariarum spiritus, sic etiam passiuè se habere debet Anima in eis, non interponendo actiones suas interiores, vel exteriores in vili re, in sensu superius explicato. Atque hoc est reuera Dei sentimēta cōseruare: hoc quippe modo non eas vili sua obiectaque operatione amittit. Hoc ipsum etiam est nō extinguere spiritum: extingueretur enim, si animo aliter se gerere vellet, quam à Deo ducitur, quod certe faceret, si infundendo illi Deus spiritum passiuè, sicuti in istis apprehensionibus facere consuevit, vellet illa tunc in illis se aëtiuè gerere, operando propria intellectus operatione. Vel appetendo in eis aliquid aliud, præter id quod Deus largitur: quod & manifestum est, si enim tūc anima conetur operari, vim sibi inferendo, illius opus, limites naturæ non excedet, vel ad summum si fuerit supernaturalē, erit longe inferius eo, quod Deus in ea vult efficere; ex se enim amplius præstare non potest, siquidem ad supernaturalia tam sublimia, vti hæc sunt, nec se ipsam mouet, nec mouere potest, sed à Deo mouetur, & ab illo in eis collocatur ipsa consensum præbendo. Ac proinde si tūc anima à se ipsa operari studeat, necessario quantum in se est, operatione sua debet impedire, quod Deus ei communicat, hoc est spiritum, quia propriæ operationi insistit, quæ alterius speciei est, longeque inferior, illa quæ Deus cōmunicat. Et hoc est spiritū extinguere. Quod autem operandi hic modus vilior sit & abiectior, manifestum etiam est, non enim potentia animæ iuxta suum ordina-

*Quid est
illud Apo-
stoli. Nolite
extinguere
spiritum.*

rium & naturalem modum operari & sese reflexere possunt, nisi super figurā aliquā, formam vel imaginem: hæc autem cortex sunt duntaxat & accidens substantiæ & spiritus, qui sub huiusmodi cortice & accidente continetur. Quæ substantia & spiritus non vniuntur potentia animæ in vera intelligentia & amore, nisi quādo hæc quasi reflexa & imperfecta potentia operatio cessat & interimitur. Finis quippe, & intentio huiusmodi operationis, quæ anima ex suo vellet moliri, nullus alius est, quam recipere in anima substantiam intellectam, & amatam formis illis obuelaram.

Vnde discrimen, quod inter operationē aëtiuam & passiuam intercedit & excessus quo vna altera superat, id est, quod inter rem, quæ fit, & illam quæ iam fieri desijt, & inter illud quod assequi peroptamus, & inter rem iam obientam. Vnde etiam cōiicitur, qd si anima velit aëtiuè exercere potentias suas in huiusmodi apprehensionibus supernaturalibus, in quibus (sicuti diximus) confert illi passiuè Deus spiritum ipsarum, hoc nihil aliud esset, quā aditum iterum agere, sicq; non frueretur rebus iā acquisitis, nec aliquid aliud operatione sua consequeretur, quam rem iā peractā & absolutā impedire. Vt enim diximus nō possunt operationes istæ ex se spiritum illum, quem conferebat Deus animæ absq; illarum exercitatione, attingere. Hocque directe esset spiritum extinguere, quæ dictis apprehensionibus imaginarijs infundit Deus, velle scilicet, illas magnipendere, illisque inhærere, quare debet illas prætermittere, passiuè sese in illis, vt diximus, habendo: tunc enim Deus animam ad altiora multoque sublimiora, quā ipsa assequi sciisset aut potuisset, promouet, & subleuat. Nam propterea dixit Propheta: *Super custodiam meam stabo, & si- gam gradum super munitionē, & contemplan-*

*Discrimen
inter op-
erationem
potentia
aëtiuam &
passiuam.*

*Not. A.
Discrimen
inter op-
erationem
aëtiuam &
passiuam.*

*Quæstio
si gerere
debet a-
nimam in
apprehen-
sionibus
supernaturalibus.*

*Discrimen
inter op-
erationem
aëtiuam &
passiuam.*

quid dicatur mihi. Quod perinde est, ac si dixisset. Eretus manebo super custodiam potentiarum mearum, & ne vnum quidem passum faciã in operationibus meis; atque hoc modo contemplari poterò illud, quod dictũ mihi fuerit, hoc est, intelligã, & degustabo illud, quod supernaturaliter mihi fuerit communicatum. Illud etiam quod ex Canticis obijcitur de amore, quem ipse sponsum à sponsa exigit, cuius officium est, assidue amatum rei amatã, accipi debet; ideoque illi dicit, ut illum ponat velut signaculum super cor suum, quod sagittæ pharetræ amoris ferire solent, quæ motiva sunt actionesq; amoris; ut vniuersæ sagittæ istæ illum petant, cum ipse sit ibi prospecto & signo illarum; utque hoc modo omnes in illum conuertantur, animaque similis illi, per actiones & motus amoris euadat, donec in illum transformetur. Dicit præterea sponsus, ut ponat illum velut signaculum super brachium suum, in ipso namque amoris exercitium consistit, siquidem illi innititur, & ipso recreatur & demolitur dilectus.

Quamobrem id, ad quod vniuersas vires suas intendere debet anima est, ut in omnibus apprehensionibus, quæ desuper illi venerint, siue imaginarijs, siue cuiuscunque alterius generis, siue visiones sint, siue loquutiones, sentimenta vel reuelationes, nihil faciendõ litteram & corticem (hoc est id quod significant vel repræsentant vel innuunt) oculos ac conatum omnem in Dei amorem conuertat, quæ illi interius in anima producunt. Atque in hoc sensu, hocque modo magnificere debet sentimenta; non gustum suauitatemq; illorum: aut figuras, sed amoris sentimenta, quæ producunt. Atque ad hunc solum finem & effectum, posse interdum imaginum illarum ac apprehensionum, quæ illam amore inflammantur meminisse, ad suggeren-

dum videlicet spiritui motiva & spicula amoris. Licet enim huiusmodi res, non aded intentum postmodum producant effectum cum illarum recordamur, sicuti quando nobis primum sunt communicatæ produxerunt, nihilominus tamen cum illas in memoriam reuocamus, reuocatur amor, sequiturque mentis in Deum eleuatio; præsertim, cū est memoria aliquarum imaginum, figurarum vel sentimentorum supernaturalium, quæ insculpi & imprimi tantopere solent in anima, ut multo in ea tempore durent, & aliquæ vix vnquam aboleantur. Huiusmodi porò imagines, quæ hoc modo insculpuntur animæ, quasi semper quod ad illas se conuertit, diuinos amoris, suauitatis lucisque &c. effectus ingenerant; interdum plus interdum minus: ad hunc quippe finem & effectum à Deo sunt insculptæ. Quare insigni ille cumulatur beneficio, cui à Deo talia conferuntur: hoc siquidem nihil aliud est, quam ditissimas bonorum fodinas possidere. Huiusmodi figuræ, quæ tales producunt effectus viuo modo in hærent animæ secundum eius memoriam intelligibilem, non enim sunt aliarum imaginum & formarum iustar, quæ in Phantasia asseruantur. Vnde nec opus est animã eas ab istâ potentia mendicare, quando illarum vult meminisse; agnoscit quippe & animaduertit illas se in se ipsa gestare, ad eum modum, quo imago in speculo apparet. Quando ergo acciderit aliquam animam dictas figuras formaliter in se habere, benè poterit illarum reminisci ad effectum amoris, de quo dixi, non enim impediunt illum in consecutione vniõnis amoris in fide, dummodo non se nimium figuræ illi applicet, aut in illa occupet, sed amore obtento, rejiciat ac excludat confestim imaginem: & hoc modo potius illum ad vniõnem promouebit.

B.

Stannis
i CruceOpera
lystica

NVI

124

*Discrimen
inter ima-
gines spiri-
tuales &
imagines
Phantasia.*

Difficulus discerni potest, quando imagines istae attingunt directè id, quod est spirituale in anima, quando verò solum in Phantasia morantur. Imagines enim Phantasiae solent etiam esse admodum frequentes, aliquae siquidem personarum valde ordinariè gerunt in imaginatione & Phantasiae imaginarias visiones, creberrimeque vno eodemque modo illis representantur, id ex eo proveniat, siue quod organum habeant admodum apprehensivum, ita ut si vel minimum quid cogitent, continuo represententur illis, & effigietur figura illa ordinaria in Phantasia, siue etiam quia illam daemon imprimi: siue denique quia ipsemet Deus illam inserit, absque eo quod in anima formaliter imprimatur. Res tamen haec ex effectibus dignosci potest, naturales enim imagines vel à Dæmone profectae, licet quam maxime illarum quis recorderetur, nullum effectum vtilem producant, nec spiritualem in anima renouationem; sed aride tantummodo illas intuetur. Imagines verò bonae, licet operentur semper in anima aliquem bonum effectum, dum illarum recordatur, quemadmodum etiam dum primà de illis vice cogitaretur, operatae sunt, formales tamè. i. quae animae imprimuntur ferè semper, quādo ad illas intueñas conuertitur, aliquè effectum producant. Qui has formales imagines fuerit expertus, facili negotio utraque agnosceret, manifesta siquidem est illi directà differentia, qui haec experimento degustavit. Illud vnum dico, imagines illas, quae formaliter & perseveranter imprimuntur animae, facilius contingere. Ceterum siue sint istae, siue illae, expedit animae nihil comprehendere velle, praeter Deum, per fidem in spe. Ad hoc autem, quod obijciebatur videri superbiam, huiusmodi res, si bonae sint repudiare. Respondeo potius insignis esse

*Expedit
animae ni-
hil compre-
hendere
velle pra-
ter Deum
per fidem
in spe.*

humilitatis prudenter illis, quam optimo fieri possit modo uti, sicuti dictum est, & tutiora sectari.

CAPVT XIII.

*In quo de Spiritualibus notitijs, quatenus ad
memoriam spectare possint,
diferitur.*

Spirituales notitias, tertium apprehensionum memoriae genus esse diximus, non quia illae ad corporeum Phantasiae sensum spectent, ut reliquae; sed quia etiam reminiscitiae ac memoriae spirituali subsunt. Postquam enim illarum aliqua fuerit animae representata, potest illa quando libuerit ipsarum meminisse: & hoc, non propter figuram & imaginem, quam apprehensio huiusmodi in sensu corporeo reliquerit (nam cum corporeus sit ut diximus, incapax est spiritualium formarum) sed intellectualiter & spiritualiter meminit illarum ob formam, quam sui in animam reliquit apprehensio illa impressam, quae etiam est forma, vel notitia, vel imago spiritualis, vel formalis, cuius praesidio sibi reuocat in memoriam, vel certè meminit illius, propter effectum, quem produxit. Atque haec est causa cur apprehensiones istas inter memoriae apprehensiones numero, etiam si ad phantasiae directè non pertineant.

Quales autem sint notitiae istae, & qualiter se anima in illis gerere debeat, ut ad segetem vnionem cum Deo tendere valeat, sufficienter declaratum est capite vigesimo quarto secundi libri, vbi de illis sicut de intellectus apprehensionibus egimus; dicto itaque loco videre licet. Diximus enim ibi in duplici differentia esse notitias istas: quasdam perfectionum increatarum, alias vero